

Rek. 25/2019/tillväxt D 2019

Tidigare nummer	A 1802/tillväxt
Behandlas i	Utskottet för tillväxt och utveckling i Norden

Utskottet för tillväxt och utveckling i Nordens betänkande över
Sänkta utsläpp från flyget (Rek. 25/2019)

Förslag

Utskottet för tillväxt och utveckling i Norden föreslår att

Nordiska rådet lägger meddelandet till handlingarna och anser att Rek 22/2019 vad angår Sänkta utsläpp för flyget, för rådets del är *slutbehandlad*.

Bakgrund

Rekommendationen har följande formulering:

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att utarbeta en gemensam strategi för att minska utsläppen från flygsektorn

Meddelande från Nordiska ministerrådet

Udledningerne fra luftfarten udgør omtrent 3 % af EU's samlede CO₂-udledninger. Ifølge Europa-Kommissionen forventes lufttransportaktiviteten samlet at stige med 43% i 2030 ift. 2015. Klimapåvirkning fra udledning af klimagasser fra luftfarten bliver derudover ca. dobbelt så stor på grund af højdeeffekten, selv ved anvendelsen af biobaserede brændsler.

Alle de nordiske lande har sat sig mål om klimaneutralitet. For at opnå klimaneutralitet og indfri Parisaftalens mål er det afgørende, at luftfarten på langt sigt bliver klimaneutral og at der på kortere sigt, inden CO₂-reduktioner er opnået, flyves mindre. Flere af de nordiske lande har allerede tiltag, der skal bidrage til at drive luftfart i en mere bæredygtig retning.

I 2016 finansierede Nordisk Ministerråd et studie om bæredygtige brændstoffer til luftfart '*Sustainable jet fuel for aviation*', som havde til formål at undersøge de nordiske landes daværende indsatser for at udvikle bæredygtigt flybrændstof. Studiet blev fulgt op af en workshop den 20. november 2018 organiseret af Nordisk Energiforskning (NEF) og Danmarks Tekniske Universitet (DTU) under titlen '*Nordic Leadership in Sustainable Aviation Fuels? - Technology options, reserach needs and markets*'. Endvidere blev der i oktober 2019 offentliggjort et studie om bæredygtig produktion af

drivmidler til luftfart, delvist finansieret med midler fra NEF.

Endvidere kan nævnes, at i indspillet fra Nordisk ministerråd for energi til arbejdet med opfyldelse af den nordiske 2030-vision indgår grøn omstilling af transportsektoren i et af hovedmålene. I indspillet lægges også vægt på sektorkobling og udvikling af Power2X (brændstof produceret ved bl.a. elektricitet), som på sigt forventes bidrage til udvikling af grønne brændsler til bl.a. flytrafik.

Nordic Innovation under Nordisk Ministerråd for Bæredygtig Vækst (MR-VÆKST) driver ydermere et nordisk initiativ inden for området, Nordic Network for Electrical Aviation (NEA). NEA har primært fokus på elektrificering af luftfart på korte, regionale flyrejser i Norden. Projektet har fire konkrete mål: 1) standardisere infrastruktur for elektrisk luftfart i Norden, 2) udvikle forretningsmodeller, 3) udvikle flyteknologi for nordiske vejrforhold, og 4) etablere en international samarbejdsplatform.

Nordisk Ministerråd for Miljø og Klima har netop initieret et dansk ordførerskabsprojekt om fremme af mere bæredygtig luftfart i Norden, der har til hensigt at kortlægge muligheder og policy værktøjer for at fremme klimavenlig luftfart i Norden, herunder særligt gennem mulig regulering, under hensyntagen til erhverv, fordelingspolitiske konsekvenser, mobilitet og internationale regler.

Det overordnede formål med studiet er at undersøge mulighederne for at fremme samarbejdet om mere klimavenlig luftfart i Norden. Studiet skal se på muligheder og udfordringer i forhold til bæredygtig brændstof til konventionelle fly, afgifter og nye teknologier. Studiet skal således levere en kortlægning af muligheder og udfordringer ved klimavenlig luftfart i de nordiske lande og præsentere policy anbefalinger og næste skridt for at fremme nordisk samarbejde om klimavenlig luftfart, der kan udgøre grundlaget for en drøftelse blandt de nordiske ministre i oktober 2020.

Således vurderer Nordisk Ministerråd, at der med disse initiativer udvikles en solid baggrund for politisk at kunne tage stilling til mulige nye nordiske samarbejdsaktiviteter med henblik på at reducere udledningerne fra luftfart.

Nordisk ministerråd vil på den baggrund støtte rekommandationen og arbejde aktivt for at forberede grundlaget for en vurdering af en fælles strategi for at reducere udslippene fra flytrafikken.

Ministerrådet anser således rekommandationen for opfyldt.

Utskottets synpunkter

Utskottet noterar att det händer mycket på området, i synnerhet i relation till kartläggningar och studier, och hoppas naturligtvis att dessa kartläggningar och studier så småningom kommer att leda till politiska ställningstaganden och beslut som får konkret effekt. Det ska också sägas att det är glädjande att de nordiska länderna ligger långt fram vad gäller forskning och utveckling av elektriskt drivna flyg.

Med tanke på den förväntade ökningen av flygandet, med därtill följande (ökade) utsläpp, funderar utskottet på om inte regeringarna även överväger andra metoder för att minska utsläppen, exempelvis genom krav på offentliganställdas resande? Detta skulle naturligtvis få ekonomiska och tidsmässiga implikationer, men det är ett politiskt ställningstagande länderna har möjlighet att göra.

I övrigt är utskottet medvetna om att de nordiska länderna inte egenhändigt kan fatta beslut om skatter och avgifter för att bromsa efterfrågan på flygresor, samt att detta även skulle medföra snedvridande effekter på vilka som skulle ha råd att flyga (privat). Dock skulle de nordiska länderna samfällt kunna driva på för att fördyra flygande inom EU såväl som internationellt.

Norden, den 29 april 2020

Anders Eriksson (ÅF)

Arman Teimouri (L)

Cecilie Tenfjord-Toftby (M)

Freddy André Øvstegård (SV)

Helge André Njåstad (FrP)

Jaspar Langgaard (sb)

Lorena Delgado Varas (V)

Lulu Ranne (saf)

Nils Aage Jegstad (H)

Orla Hav (S)

Pyry Niemi (S)

Ruth Mari Grung (A)

Stein Erik Lauvås (A)

Torhild Bransdal (KrF)